

DE KORHAAN

VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

verenigingsorgaan van de vogelwerkgroep het gooi e.o

Redaktie : Henk Hardon
Maarten Klomps
Andries Stoker

Redaktie adres : Gabriëlgaarde 42, 1241 AM Kortenhoef, 035-62478

Illustraties : Willie Leurs blz.133,135,138. Maria Zwart blz.140,144.
Fred van Klaveren blz.148,149.

Typewerk : Marianne Harder
Joke Hardon
Inge Karsemeyer

Verzending : Bep Dwars-van Achterberg, Prinsenstraat 15,Hilversum
tel.035-233973

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redaktie.

De redaktie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen.

INLEVEREN COPY : UITERLIJK

23 JANUARI

INHOUDSOPGAVE

127 : Van de redaktie
128-129 : Programma
129-130 : Bestuursmededelingen
131 : Tweede Noordhollandse vogeldag
132-133 : Een slaappleats van Kauwen
134-135 : Impressies van het weekeind Schiermonnikoog
135 : Verslag van de excursie naar de Dammerkade en het Bergse pad
136-141 : De broedvogelinventarisatie van de Snip 1983
142-145 : De broedvogelbevolking van Oud-Bussum
146-147 : Ontvangen literatuur
147-149 : Veldwaarnemingen
Bijlage 1 fenologie

1^e VOORJAARSWAARNEMING in het GOOI 1984
 =====

bijlage 1

SOORT	DATUM	PLAATS	BIJZONDERHEDEN
Purperreiger			
Lepelaar			
Zomertaling			
Boomvalk			
Kwartel			
Schotekster			
Tureluur			
Kemphaan			
Grutto			
Visdief			
Zwarte Stern			
Tortelduif			
Koekoek			
Gierzwaluw			
Boerenzwaluw			
Oeverzwaluw			
Huiszwaluw			
Graspieper			
Boompieper			
Gele kwikstaart			
Sprinkhaanrietz.			
Snor			
Kleine karekiet			
Bosrietzanger			
Grote karekiet			
Rietzanger			
Spotvogel			
Grasmus			
Braamsluiper			
Tuinfluits			
Fitis			
Tjiftjaf			
Fluiter			
Grauwe vliegenv.			
Bonte vliegenv.			
Paapje			
Roodstaart zwarte			
Roodstaart gekr.			
Blauwborst			
Nachtegaal			
Wielewaal			

Naam:.....

Straat.....

Plaats.....

S.V.P. deze lijst voor 30 juni inleveren bij

Nico Klippel Ruthardlaan 12 1406RS Bussum tel.31041

VAN DE REDAKTIE

Jaargang 17 nr.6 december 1983

Bij deze Korhaan treft u weer de bekende accept-girokaart aan waarmee u het lidmaatschapsgeld 1984 kunt voldoen.

De Stichting 'Het Vogeljaar' uitgever van HET VOGELJAAR heeft de contributie van het blad voor 1984 verhoogd met f2,10. De contributie gaat nu voor de bij de vogelwerkgroep aangesloten leden f17,60 bedragen.

Als redaktie willen wij een nieuwe bedreiging voor onze vogels en vogelaars onder de aandacht brengen. n.l De ultra-lichte vliegtuigjes. Officieel omschreven als vleugelvliegtuig van eenvoudige constructie met een geringe massa. U.L.V.'s zijn eenvoudig te construeren, bestaan uit buizen en nylondoek en hebben een lichte propellermoter van 15 tot 50 pk een stuur inrichting en een stoeltje. Het gewicht bedraagt ± 100 kilo, soms uitneembaar dus vervoerbaar in een auto. U.L.V.'s kunnen landen en opstijgen van terreintjes ter grote van een half voetbalveld. Prijzen tussen de f10,000 en f15,000.

Te verwachten zijn grote problemen met de geluidsoverlast en verstoring van de natuur.

Een gedetailleerd rapport is uitgebracht door de Stichting Natuur en Milieu en is te bestellen door overmaking van f5,- op girorekening 2537078 t.n.v. boven genoemde stichting te Utrecht onder vermelding van 'notities U.L.V.'s'.

Bij de subgroep Eempolders is een grote toeloop van tellers, door deze toeloop is de subgroep nu in staat een derde gebied te gaan tellen. Het is de Oostereemnt geworden de polder die boven de Eempolder-noord gelegen is.

De subgroep Flevoland heeft een eigen onderkomen gekregen, bij het natuur educatie centrum van de Dienst voor de Zuidelijke IJsselmeerpolders, in de school de Tandem, Burgerpad 1 te Almere-stad

Bij de vogelobservatiehut in het Laarderwasmeer moet een toegangspad worden uitgegraven. Personen die op een zaterdag of woensdagmiddag hieraan mee willen helpen kunnen contact opnemen met Jelle Harder, tel.035-852842.

Met ingang van volgend jaar zal in Nederland een broedvogelmonitoringproject (verder afgekort als BMP) worden georganiseerd door SOVON. Met behulp van dit project wordt getracht het wel en wee van de broedvogelstand in ons land in de gaten te houden. Het BMP moet niet zozeer worden beschouwd als een opvolger van het Atlasproject maar veel meer als een aan het PTT-project verwant onderzoek. Het is een eeuwig durend project dat een vinger aan de pols funktie krijgt voor onze broedvogels. De inventarisaties voor het BMP worden uitgevoerd met de territoriumkartering. Ter bevordering van het succes van het BMP zullen uitsluitend gebieden geïnventariseerd moeten worden in de volgende landschapstypen: A. Bossen en parken; B. Open graslanden; C. Halfopen cultuurlandschap; D. Natuurgebieden zoals duinen, kwelders, heide, moerassen. In een volgend nummer zullen wij terugkomen op dit project en op het verwante PTT project.

De redaktie wenst u prettige feestdagen en een voorspoedig 1984.

PROGRAMMA

- Zondag 8 januari Excursie naar de Egelshoek, Tienhoven, o.l.v. Adri Vermeule. We verzamelen op de parkeerplaats bij het vliegveld van Hilversum, om 9.00 uur.
- Dinsdag 10 januari Werk-Kontaktavond, Op deze avond zal er weer een vergadering zijn van de subgroep Avifauna en daarna zal de Avifauna van het Gooi besproken worden dit o.l.v. Dick Jonkers.
We verwachten u om 19.45 uur in de Godelinde Scholengemeenschap te Naarden.
- Zaterdag 21 januari Excursie naar Zeeland, o.l.v. Rick van den Akker
Inge Karsemeyer
Jacob Verhey
We verzamelen om 7.00 uur op het Ooster spoorplein in Hilversum.
Op geven voor 19 januari bij Joke Hardon tel.02154-18804
- Donderdag 26 januari De spreker van deze ledenavond is de heer Hans Mackaay uit Nieuwegein. Zijn dialezing gaat over "Ganzen in Nederland". Aan de hand van vragen als ; hoe zijn de afzonderlijke soorten te herkennen, waar broeden deze vogels, hoe gedragen ze zich en waar komen ze in ons land voor, wordt u op de hoogte gebracht van het wel en wee van deze prachtige vogels.
Deze avond wordt gehouden in de Goede Herderkerk, Simon-Stevinweg 146 te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.
- Zondag 5 februari Excursie naar de Arkemheensepolder, o.l.v. Maarten Klomps
Henk Hardon
Deze halve dag excursie vertrekt om 8.30 uur vanaf het Oosterspoorplein.
- Dinsdag 14 februari Werk Kontaktavond, Op deze avond zullen we weer braakballen uit gaan puizen o.l.v. Dick Jonkers.
Meenemen; tandenborstel, pincet, vergrootglas en eventueel zelf gevonde braakballen.
- Zaterdag 18 februari Op zaterdag 18 februari 1984 organiseert de stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (S.V.N.) een z.g. Tweede Noordhollandse Vogeldag in de schouwburg "Het Park", Westerdijk 49 te Hoorn. (Zie programma elders in dit blad)
- Donderdag 23 februari Voor een aantal onzer leden is de heer A.C.Zwaga uit Zaandam geen onbekende. Op deze avond zal hij een tweetal films vertonen. Als eerste maakt u kennis met "Voorjaar in de Zaanstreek", waarin vogels als Kluten plevieren getoond worden. Na de pauze wordt onze aandacht gevraagd voor o.a. Pelikaan, Vorkstaartplevier en Zwartkopgors in de film "Een Balkan-reis".
Deze avond wordt gehouden in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg 146 te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

- Zondag 26 februari Excursie Bergsepad- Dammerkade.
Verzamelen bij de parkeerplaats van de Rooms-Katholieke
kerk van Ankeveen, tijd 8.00 uur.
- Zaterdagavond 3 mrt. Uilen excursie op het landgoed Groeneveld te Baarn.
We verzamelen voor het kasteel, tijd 21.00 uur.
De avond zal onder leiding staan van Adri Vermeule
Jelle Harder
Yves Vogel
- Dinsdag 13 maart Werk-Kontaktavond, U bent weer van harte welkom op deze
avond in de Godelinde Scholengemeenschap te Naarden,
aanvang 20.00 uur.
- Donderdag 22 mrt. ALGEMENE LEDENVERGADERING, in de Goede Herderkerk, Si-
mon Stevinweg 146 te Hilversum.
Alle leden worden verwacht om 20.00 uur.
- 6-7-8 april WEEKEND VLIELAND Houd u dit weekend vast vrij.
U kunt zich telefonisch opgeven bij Joke Hardon, tel.
02154-18804, en door de beraamde kosten f70.- over te
maken op gironummer 2529179 t.n.v. penn. meester VWG.
Betaling en opgave dient plaats te vinde voor 19 maart.
INDIEN BETALING EN OPGAVE NIET VOOR DEZE DATUM BINNEN IS,
DAN IS DEELNAME NIET MOGELIJK.

BESTUURSMEEDEDELINGEN

- Op een inspraakavond van de gemeente Huizen gaven we commentaar op de zojuist verschenen nota "Huizen en windturbines". In de nota worden de gebieden binnen deze gemeente vastgesteld, waar plaatsing van middelgrote windmolens toegestaan zal worden. De effecten van windmolens op vogels waren nogal onzorgvuldig en onvolledig belicht, zodat we daar kritiek op hebben gegeven en gepleit hebben voor het niet plaatsens van windmolens langs de Gooimeerkust zolang er weinig bekend is over veroorzaakte aantallen slachtoffers elders. Bovendien zouden de vogeltrekbewegingen langs deze kust beter onderzocht moeten worden. Het wachten is nu op de definitieve versie van deze nota.
- We bedankten de heer Nico Kortenhoever voor het feit dat hij deze zomer in de omgeving van de 's-Gravelandse landgoederen een duizendtal botulisme slachtoffers geraapt heeft. Bekeken wordt of het opstellen van een soort rampenplan voor botulisme-plagen zinvol is.
- Naar aanleiding van ons verzoek om het talud van de Stichtse Brug te beplanten om doodvliegen van vogels te voorkomen zijn met Rijkswaterstaat besprekingen gevoerd. In opdracht van hen zullen we een jaar lang de verkeersslachtoffers aldaar tellen. Aan de hand van de resultaten zal dan beslist worden of beplanting noodzakelijk is.
- Vogelbescherming is momenteel bezig om de in de zeventigerjaren ingestelde Vrije Vogelreservaten te herwaarderen, dit met hulp van plaatselijke vogelwerkgroepen. Een tiental van deze reservaatjes die in ons werkgebied liggen nemen wij voor onze rekening. In de laatste nummers van "Vogels" en "het Vogeljaar" hebben enkele discussies gestaan over het nut van deze reservaten.

- Nieuwe leden : Mevr. M. Wouters, Kam., Onnesweg 202, 1223 JP Hilversum
tel: 035-857623
C.E.J. Rappard, Venloweg 30, 1324 DL Almere
Mevr. G. Spijker, Ruysdaellaan 20, 1213 ET Hilversum,
tel: 035-13132
Mevr. J. Bonebakker-Verschoor van Nisse, Bollelaan 12,
1411 JW Naarden, tel: 02159-45336
A.M. Vuysters, Wilgenlaan 12, 3828 CH Hoogland,
tel: 033-802015
Mevr. F.M.M. Vuyster-van der Last (huisgenootlid)
- Opgezegd per
1-1-1984 : J.P. Seyfferd, Loenen a/d Vecht
Mevr. M.A. Torsing- de Kort, Ankeveen
G. Smit, Almere-Haven
Mevr. N. Tiggelaar-Voorn, Huizen
H.V.C.L. Donleben, Hilversum
J.M. Blessing, Bussum
L. Kuyer, Almere-Stad
Mevr. A. Kok, Huizen
A.C. Staderman, Huizen
J. Poelman, Bussum
J.J. Fennet, Hilversum
Mevr. J. Gijswijt- v.d. Horst, Ankeveen
R. Becker, Hilversum
F.M. Griffioen, Huizen
- Adreswijziging : Mevr. B. Leene (vh. den Hartog), P. de Hooghlaan 32
1213 BV Hilversum tel: 035-40512
- Mutatie : R. Zwankhuizen, Naarden moet zijn M.C. Swankhuizen

1e VOORJAARSWAARNEMINGEN (FENOLOGIE)

In 1983 heeft een weer groter aantal personen hun 1e voorjaarswaarnemingen geregistreerd en ook ingestuurd.

Door omstandigheden ben ik helaas niet in de gelegenheid geweest om alle waarnemingen op tijd te verwerken en te verslaan t.b.v. dit nummer van de Korhaan. Hiervoor mijn excuses. Ondanks het achterblijven van het verslag over 1983 wil ik een beroep doen op alle leden om ook dit voorjaar weer mee te doen zodat een vergelijk over meerdere jaren mogelijk wordt.

N.A. Klippel

18 februari 1984 TWEDE NOORDHOLLANDSE VOGELDAG

Op zaterdag 18 februari 1984 organiseert de stichting Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (S.V.N.) een z.g. Tweede Noordhollandse Vogeldag in de schouwburg "Het Park", Westerdijk 49 te Hoorn.

Programma:

- 10.00-10.10: Opening door de voorzitter van de stichting S.V.N., P.C Meijer.
- 10.00-10.30: Zomertaling en Slobeend als broedvogel in Noord-Holland door P.J. Zomerdijk.
- 10.30-11.15: Lepelaar onderzoek in Noord-Holland door drs. E. Poorter (RIJP) vogelwerkgroep Tringa-Schagen.
- 11.15-11.35: De Bruine Kiekendief als broedvogel in Noord-Holland door T. Dam en F. de Vries.
- 11.35-12.05: Het SOVON-broedvogelmonitorproject en andere mogelijkheden tot veldonderzoek door J. Bekhuis (SOVON).
- 12.05-12.30: Informatie over en resultaten van de provinciale milieu-inventarisatie in Noord-Holland door drs. C.J.G. Scharringa (P.W.S.).
- 12.30-13.30: Lunch. Er bestaat de mogelijkheid in de Parkschouwburg een eenvoudige lunch of broodjes te bestellen. Tevens is er de gelegenheid een vogelpositie te bezichtigen.
- 13.30-14.00: Vertoning van de film "Water Weg?" van de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer.
- 14.00-14.30: De besluitvorming over het Markermeer en de rol van de ecologie daarbij door D. Tanger.
- 14.30-15.15: Aspecten van de relaties tussen voedsel en de watervogels van het IJsselmeergebied door drs. M. van Eerden (RIJP).
- 15.15-15.30: Theepauze.
- 15.30-16.00: Het IJsselmeergebied als ruigebied van de Zwarte Stern door Kees Schouten.
- 16.30 : Sluiting.

Op de dag zullen vogelwerkgroepen, die deelnemen in de stichting S.V.N., zich presenteren middels stands of posters. Ook aan andere organisaties op het gebied van natuur- en milieubescherming zal de gelegenheid worden geboden info c.q. verkoopstands in te richten. In de hal van de schouwburg is een foto-expositie ingericht van Noord-Hollandse vogelfotografen. Daarnaast is er natuurlijk ruimschoots gelegenheid aanwezig elkaar te ontmoeten en van gedachten te wisselen.

EEN SLAAPPLAATS VAN KAUWEN (CORVUS MONEDULA)

Adrie Vermeule

De subgroep Avifauna is al geruime tijd bezig met het zoeken naar slaapplaatsen van verschillende vogelsorten. Van Spreeuwen en kraaiachtigen is het niet zo moeilijk om ze op te sporen, maar van andere soorten is het soms een tijdrovende bezigheid. De slaapplaats waar het hier om gaat was al geruime tijd bekend, maar de aantallen waren nog niet bekend.

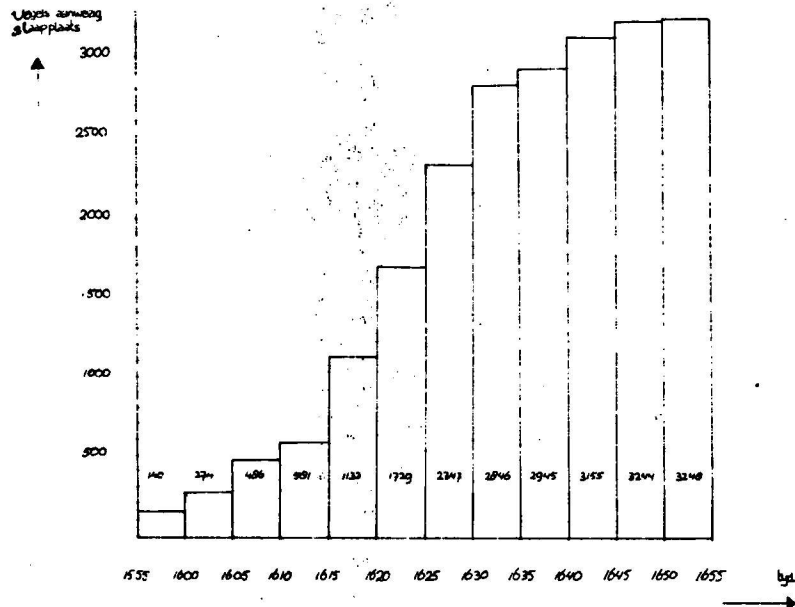
De eerste keer dat ik bij de slaapplaats ging kijken waren de Kauwen al aanwezig en vlogen in golven heen en weer in twee of drie groepen uiteen spattend om dan een totaal schatting te maken valt niet mee vooral in de schemer, mijn totaal kwam op + 4.000 vogels. Daar was ik niet mee tevreden. Daarom nogmaals naar de slaapplaats getogen, deze keer zaten er groepen op de weilanden, en groepen in de bomen en tevens vlogen deze vogels nog heen en weer dus dat was nog moeilijker om een schatting te maken deze keer kwam ik op een aantal van + 2.500 vogels.

Nu dan wil je wel eens weten hoeveel het er nu zeker zijn.

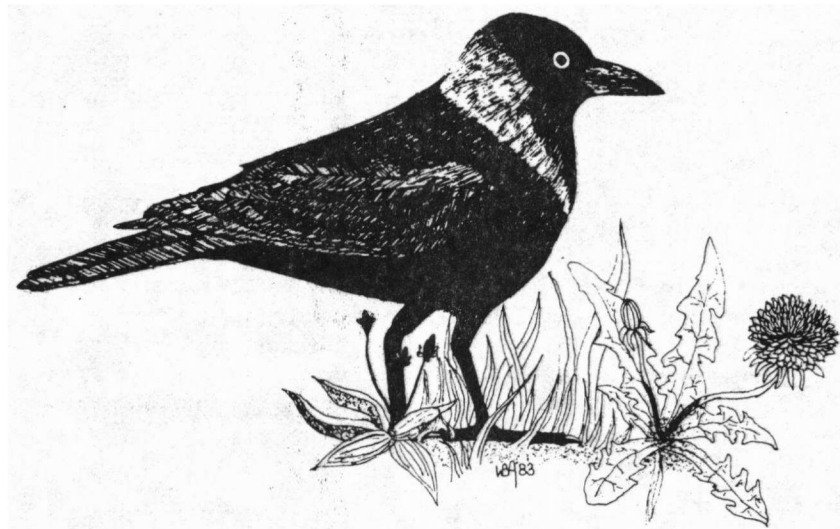

De slaapplaats waar het hier om gaat, ligt langs de parallelweg van de A 27 dicht bij de Bijvanck (Blaricum) in Noordpolder te veen in een bosgebiedje, Valse Bos geheten (is niet toegankelijk). De telling is verricht langs de parallelweg (zie kaartje, pijlen geven de hoofdroute van de slaaptrek weer).

Op 2 december was ik om 15.30 uur op de telpost aanwezig er was geen wind, licht bewolkt en een temperatuur van 1° onder nul. Er waren bij aankomst 140 Kauwtjes op het weiland aan het foerageren nabij het Valse Bos. Om 16.00 uur kwamen de eerste groepen aan uit de drie hoofdrichtingen en wel uit richting Huizen, Blaricum en Eemnes. Per 5 minuten werden de aantallen opgeteld. (zie grafiek)

De groepen waren zeer verschillend van grootte maar gemiddeld tussen 20 en 40 ex. de grootste groep was 270 exemplaren, verder waren er ook groepjes van enkele vogels. Om 16.50 uur waren de laatste vogels gearriveerd. Toen begon er een ware luchtshow van de in totaal 3248 aanwezige vogels in de avond schemer met een prachtige winter lucht als achtergrond. Van een grote zwarte bal tot een afrollend tapijt en golfbewegingen van een rustige zee. Het was een prachtig en adem benemend gezicht waar je je koude voeten bij vergat, dit schouwspel duurde tot 17.10 uur. Het duurde dus 20 minuten voordat alle vogels in de boomtoppen aan hun nachtrust konden beginnen. Ik hoop dat in de toekomst nog meer VWGers slaaptrektellingen zullen verrichten.

IMPRESSIES VAN HET WEEKEIND SCHIERMONNIKOOG
Beja Leene & Ine Proper

Vrijdagmiddag, 3 uur, achter het station, daar liep Ed met een hele grote koffer, waardoor ik me met m'n baal-voor-alle-weersgesteldheden niet meer zo buitenmaats voelde.

Iedereen, die mij in zo'n situatie vertrouwen geeft, was er (Yves dus), hoewel ik door zijn outfit even twijfelde of we nu wel naar Schiermonnikoog gingen en niet toch naar Tirol.

Beja en ik (Ine) reden uiterst comfortabel en gezellig met Jan en Sjaak mee. In Lauwersoog groeide de groep gestaag en toen we om 7 uur, als makke schapen achter Yves aan de boot op gingen, vond ik de groep indrukwekkend (om meerdere redenen).

Ik maakte meteen kennis met Hans, die zenuwachtig meedeelde dat hij al bijna 17 was en zich in de rest van het weekeind ontpopte als mijn (en velen's) persoonlijke excursieleider.

De jeugdherberg was wat ik me er van had voorgesteld, hoewel ik het toch vrolijke rood en blauw van de slaapzaal niet had kunnen verzinnen. Ik lag gezellig kop aan kop met Sjaak en voet aan kop met Johan, inderdaad eenzaam heb ik me niet gevoeld.

De kwartiermakers ontvingen ons met chocolademelk, we haalden fietsen en Beja en ik verdwenen naar v.d. Werf.

Het opstaan, zaterdagmorgen, was voor mij geen probleem, de regen wél, of eigenlijk mijn regenpak, als ik tenminste af mocht gaan op de geschokte blikken, de abrupt, in ontzetting eindigende gesprekken, bij het zien van mijn, toch vrolijke, oranje. Gelukkig hoefde ik het niet lang aan, het weer klaarde op, en wij op pad.

En wat je dan allemaal ziet !!!

We hebben met z'n allen de 80 soorten die de kwartier-makers in een "stiefkwartiertje-dat-overschoot-omdat-alles-toch-klaar-was-en-wat-doe-je-dan,-dus-vogels-kijken", al hadden geteld toch nog uit kunnen breiden tot 125 (ik dacht toen ik die 80 zag "nu, we kunnen wel weer naar huis, meer zijn er toch niet", maar nee hoor, ongelijk).

Tja, en wat je beleeft aan het zien van al dat gebroed, gesnater, gekwetter, gespetter en gevleugelte, is voor iedereen heel persoonlijk, maar ik vind het fantastisch.

De gulzigheid naar meer, het niet meer van ophouden weten, kreeg ons aardig te pakken, maar die slaapvluchten op zaterdag om 17.00 uur, waren blijkbaar toch niet zo goed afgesproken, want op een enkele Ruigpootbuizerd en Velduil na, was van hoger hand blijkbaar beschikt dat we genoeg gezien hadden voor die dag. Tja, en dan die prima boerenkool met worst en ijs toe, fantastisch hoor kookploeg.

Prima zitten praten en toch (het bloed kruipt waar het niet gaan kan) even naar de kroeg.

Buitenlucht, fietstocht en emoties maakten echter dat wij ons daar al snel niet meer zo thuis voelden, dus wij naar bed (anderen hielden het heel wat langer uit! Nachtuilen, ja ja?!).

Zondag, 6.00 uur: licht aan, en daar trokken ze aan ons voorbij om te badderen: de Steltlopers, Ruigpootbuizerden, Renvogels, Fluiters, Beflijsters met borstharen. De Scharrelaars verschenen enigszins verdwaast aan het ontbijt.

En als je dan denkt (ik dus) dat er toch nauwelijks nog iets nieuws kan komen, kom je meteen een Waterpieper tegen. Het effect is dat je meteen weer bij de les bent (ik had me namelijk even laten gaan in het genieten van lucht, licht, geuren, landschap zo 's morgens om 7.00 uur op Schiermonnikoog).

Weer eindeloos gezworven, eindeloos veel gezien, zo'n telescoopkijker bederft je wel, een gewone kijker is toch maar behelpen, daarna.

Wat zal ik nog meer noemen, niet alle soorten, voor geïnteresseerden, die hebben we allemaal opgeschreven.

Was er eigenlijk iemand ontevreden? Is er eigenlijk gemopperd? Volgens ons was het een fantastisch weekeind.

Bedankt alle deelnemers, bedankt Joke, Henk, Jelle, Adrie, Yves, Dick, Bep en Nico.

VERSLAG VAN DE EXCURSIE NAAR DE DAMMERKADE EN HET BERSE PAD
Paula van Zanen en Jaap van der Hulst

Snakkend naar adem arriveerden wij om drie over half negen precies bij het afgesproken punt in Ankeveen. Wij waren te fiets, terwijl de overige vogelliefhebbers, met riant auto's aangevoerd, al stonden te popelen om te vertrekken. Het was ook zó koud. Eén van hen had ons in de verte zien aankomen, en met behulp van de verrekijker geprobeerd onze identiteit vast te stellen. Of dat gelukt is weten we niet, maar er werd nog even gewacht, voor de verrekijkers konden worden aangewend voor een geëigender gebruik.

Zoals het bekijken van het groepje Sijsjes, dat we tegenkwamen, toen we nog maar net aan het wandelen geslagen over de met rijp bedekte Dammerkade. Het was leuk dat de Sijsjes in een troepje opereerden zodat het verschil tussen de, in het zonlicht, helgeel uitziende mannetjes en de bescheidener vrouwtjes goed kon worden opgemerkt. Want we zagen ze bovendien van heel dichtbij. Iets soortgelijks overkwam ons een eindje verderop met een groep Putters, die net als de Sijsjes bereid werden gevonden geruime tijd voor ons te poseren in een boom. Het gros van de overige soorten die we vanaf de Dammerkade gadesloegen, had meer haast. Onder leiding van Fred van Klaveren en Willy Leurs werden de kijkers soms tot het uiterste op de proef gesteld door Kramsvogels, Aalscholvers, Smienten, Kievitten, Grauwe ganzen en Goudplevieren (voor bijna niemand te zien, omdat deze Goudplevieren wel érg hoog, érg snel, en tussen ons en de zon in vlogen). Van deze en nog wat andere vogels zagen we soms uitsluitend de onderkant. Maar aan het einde van de Dammerkade gekomen konden de nekspieren, stijf geworden door het voortdurend omhoog kijken, even worden ontspannen: op een boortak zat een Buizerd. Later zagen we er nog enkele in de lucht. We liepen terug langs het Bergse Pad. De opvallendste vondsten die hier werden gedaan waren Goudhaantjes, Staartmezen en Krakeenden, die we heel goed konden zien. Even leek het erop of onze zintuigen ons bedrogen: maar het bleek inderdaad die overvliegende Kleine zwaan die dat blaffende geluid voortbracht. Nog even later hoorden we heuse honden blaffen, ten teken dat een syberische maar zeldzaam mooie wandeling van een uurtje of drie, aan z'n einde kwam.

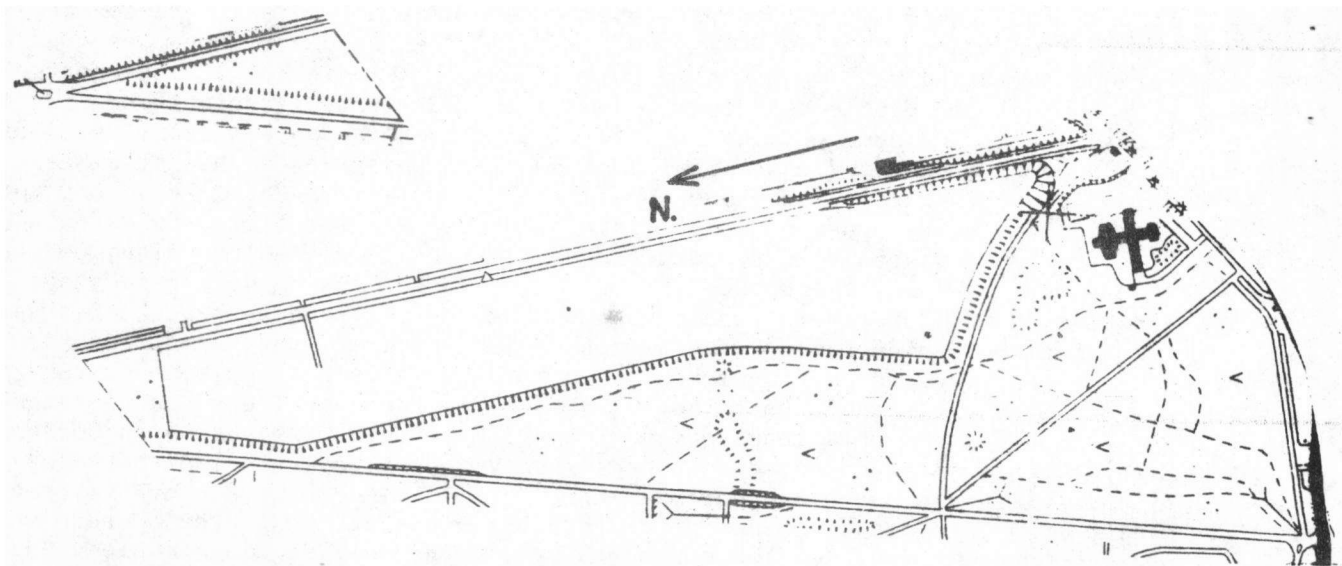
DE BROEDVOGELINVENTARISATIE VAN DE SNIP IN 1983

Adrie Vermeule

Ieder voorjaar worden er in ons werkgebied enkele gebieden geïnventariseerd op broedvogels, zo ook in 1983. Het bosgebiedje De Snip was er één van. Dit gebied werd gekozen omdat er weinig van bekend was en omdat de vogelbevolking er niet te groot is. Dit omdat wij vogelaars die de vogelgeluiden (zang) wat beter wilden leren kennen, mee op pad konden nemen. Er kwamen enkele enthousiastelingen die in de vroege ochtenden mee op pad gingen. Met kaartjes van het gebied en wat uitleg van inventarisatiemethode konden de zingende mannetjes worden ingetekend. En wat is niet leuker dan als je na enkele keren het gebied doorkruist hebt zo de vogelbevolking op vaste plaatsen (territoria) hoort zingen, en zo een indruk krijgt van hun aantal en hun soortenrijkdom. Hopelijk heeft deze inventarisatie ertoe bijgedragen dat enkele leden wat meer kennis van de zang hebben opgedaan. Bij volgende inventarisaties kunnen zij hun soortenaantal wellicht uitbreiden. Er worden in dit gebied al een aantal jaren nestkasten (ca 32) gecontroleerd. Alleen is het jammer dat in 1983 door omstandigheden niet gecontroleerd is. Van de voorgaande jaren zijn de resultaten in dit verslag opgenomen (1979-1980-1981-1982).

TERREINBEGRENZING EN BESCHRIJVING

Aan de westelijke zijde grenst de Snip aan het Spanderswoud maar wordt hiervan gescheiden door de Bussumergrintweg. De Nieuwe Meentweg is de zuidgrens van het terrein, aan de oostzijde grenst het gebied aan een weiland en de Naarderweg. De Snip ligt binnen de gemeentegrens van de gemeente Hilversum en heeft een oppervlakte van ca 10 ha. Het gebied is onderverdeeld in heide met gemengd loof/naaldhout (opp 9.67.60 ha), gemengd loofhout (084,58 ha) en gemengd loof/naaldhout (0.86.20 ha). Het gebied wordt beheerd door Stichting Gooisch Natuurreservaat (G.N.R.) die tevens eigenaresse is.

INVENTARISATIEMETHODE

Wij hebben gebruik gemaakt van de karteringsmethode. Dit wil zeggen dat iedere zingende vogel ingetekend wordt op een kaartje van het gebied, in ons geval 1 : 2000. Hierop wordt precies aangegeven waar zich territoria van een soort bevinden. Van iedere soort moeten de gegevens in een korte periode verzameld worden, in verband met verschuivingen van territoriumgrenzen, veranderingen in gedrag en dergelijke. Ook doortrekkers kunnen het beeld verstoren.

INVENTARISATIE MEDEWERKERS

WD	-	W. Duurland	RA	-	R. v.d. Akker
ND	-	N.J. Dwars	JJ	-	J. de Jonge
GG	-	G.J. de Grauw	AV	-	A. Vermeule
IK	-	I. Karsemeijer			

INVENTARISATIE TIJDSTIPPEN

datum	tijd	geteld door	datum	tijd	geteld door
16-3	7.00- 9.00	ND + AV	25-4	6.00- 9.30	JJ
29-3	7.00- 9.15	ND + AV	30-4	6.00- 9.00	AV + WD
7-4	6.30- 7.30	AV	14-5	6.00- 8.00	JJ
9-4	6.30- 9.30	AV + RA + IK	30-5	11.00-13.30	AV
16-4	6.30- 8.15	AV + WD + GG	31-5	8.30-10.30	AV
20-4	18.30-19.30	AV	3-6	4.50- 8.45	JJ
22-4	5.45- 9.15	JJ	15-6	5.30- 7.00	AV

Het gebied werd totaal 14 maal bezocht waarvan 12 maal in de ochtenduren, éénmaal 's middags en éénmaal 's avonds. Het weer was droog op de dagen van inventarisatie. Eénmaal was er ochtendmist, verder was het goed inventarisatieweer.

TOTAALOVERZICHT VAN DE BROEDVOGELS VAN DE SNIP

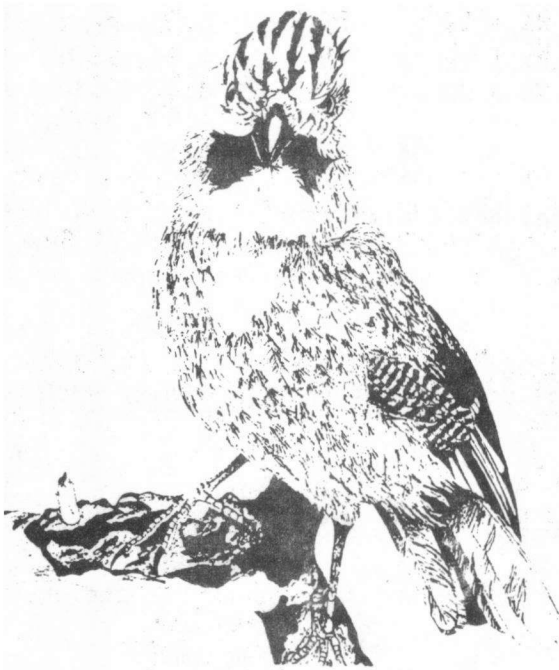
Soort	Broedgevallen		Soort	Broedgevallen	
	zeker	mogelijk		zeker	mogelijk
Houtduif	6	- 10	Goudhaan	3	- 6
Holenduif	0	- 1	Bonte Vliegenvanger	0	- 1
Groene Specht	0	- 1	Koolmees	20	- 24
Grote Bonte Specht	1	-	Pimpelmees	6	- 12
Boompieper	0	- 1	Zwarze Mees	0	- 1
Winterkoning	1	- 2	Kuifmees	1	- 2
Heggemus	0	- 1	Matkop	2	- 3
Merel	4	- 7	Boomkruiper	0	- 1
Roodborst	5	- 8	Vink	1	- 2
Zwartkop	0	- 1	Zwarze Kraai	0	- 1
Fitis	2	- 3	Ekster	1	- 2
Tjiftjaf	0	- 1	Vlaamse Gaai	1	- 3

WAARGENOMEN SOORTEN

De (mogelijke) broedvogels zijn onderlijnd.

Blaauwe Reiger Alleen overvliegend, fouragerend op naast gelegen weiland, hoogste aantal 3 exx. 30-4-'83.

Wilde Eend	Overvliegend en fouragerend op weiland. Regelmatig 1 ex. en 30-4 2 exx.
Grauwe Gans	Overvliegende groep op 29-3-'83.
Buizerd	31-5 Eén exemplaar rondzeilend verdween richting Spanderswoud, mogelijk broedvogel in de omgeving van Spanderswoud.
Scholekster	Overvliegend en op weiland naast het bos, fouragerend 2 exx. op 15-6.
<u>Holenduif</u>	Mogelijk broedvogel met 1 paar.
Houtduif	Broedvogel met 6-10 broedparen ook regelmatig waargenomen in grote groepen op weiland naast het bos.
Bosuil	Zowel mannetje als vrouwtje gehoord op 22-4. Verder geen waarnemingen meer, waarschijnlijk broedvogel in naast gelegen bos.
<u>Groene Specht</u>	Steeds 1 ex. roepend mogelijk broedend met 1 broedpaar.
<u>Grote Bonte Specht</u>	Regelmatig gehoord en gezien daarna ook met jongen gezien. Zeker dus 1 broedpaar.

Zwarte Specht	Eénmaal in oostelijke richting overvliegend waargenomen.
<u>Boompieper</u>	Op het heidegedeelte met 1 ex. steeds aanwezig.
<u>Winterkoning</u>	Broedvogel in een klein aantal (1-2). Broedparen langs de rand van het bos met veel ondergroei en struiken aan de kant van het weiland.
<u>Heggenus</u>	Eénmaal zingend op 29-3 verder geen zang meer gehoord. Mogelijk broedvogel met 1 paar.
<u>Koperwiek</u>	Alleen op 16-3 waargenomen groepje van 15 exx. fouragerend langs de rand van het gebied.

- Zanglijster Werd zingend waargenomen buiten het gebied langs de Bussumergrintweg ter hoogte van Spanderslaan. Mogelijk broedvogel Spanderswoud. Kan ook nog doortrekker zijn werd maar éénmaal gehoord op 9-4.
- Merel Broedvogel vooral langs de rand van het terrein waar het bosgebied overgaat naar weiland daar is ook de meeste ondergroei en struiken deze soort is vertegenwoordigd met een aantal van 4 zekere mogelijk 7 broedparen.
- Roodborst Deze vogel was over het gehele gebied verspreid met een aantal van 5-8 broedparen.
- Zwartkop Mogelijk 1 territorium, werd op 14-5 zingend waargenomen.
- Fitis Broedvogel met 2-3 territoria, bij rand van het heide gebiedje.
- Tjiftjaf Met zeker 1 territorium aanwezig.
- Goudhaan Met 3 tot 6 broedparen aanwezig vooral in het naaldhout.
- Bonte Vliegenvanger 1 ex. aanwezig van 30-4 tot 31-5 waargenomen is met 1 broedpaar ingetekend op de kaart, werd regelmatig bij nestkast gesignaleerd.
- Koolmees Deze vogel is het best vertegenwoordigd van alle broedvogels mede door de vele aanwezigheid van nestkasten De toename van het aantal broedgevallen wordt geïllustreerd met het volgend overzicht van ca 32 kasten.

	totaal	1e broedsel	2e broedsel
1976	12	10	2
1977	10	8	2
1978	17	12	5
1979	17	13	4
1980	25	20	5
1981	22	17	5
1982	27	16	11
1983	niet gecontroleerd		

Bij onze inventarisatie kwamen we door zang en andere gedragingen op een totaal in 1983 van 20 zekere en mogelijk 24 broedparen. Wij hopen dat er volgend jaar weer gecontroleerd wordt en dat er misschien enkele andere modellen kasten worden bijgehangen in het gebied.

- Pimpelmees Ook broedvogel in steeds groeiend aantal. 6-12 dat is weer hoger dan in 1982 toen broeden er 5 broedparen in nestkasten. Waarschijnlijk broeden er meerdere paren en in natuurlijke nestholten, daar er een toename is van Koolmees en Pimpelmees en het aantal nestkasten totaal 32 bedraagt. Deze toename is van de laatste jaren hetgeen blijkt uit de gegevens van de nestkastcontroles:

	Totaal	1e broedsel	2e broedsel
1976	4	4	0
1977	2	1	1
1978	3	3	0
1979	1	1	0
1980	2	2	0
1981	4	3	1
1982	5	4	1
1983	niet gecontroleerd		

Zwarte Mees

Mogelijk met 1 broedpaar aanwezig.

Kuifmees

Als broedvogel aanwezig met 1 zeker en mogelijk 2 broedparen. Eén broedpaar is met jongen gezien.

Matkop

Broedgeval in klein aantal 2-3 territoria. Deze soort werd veel aangetroffen in de buurt van omgevallen naaldbomen en aan de rand van het heidegebied.

Boomkruiper

In 1970 werd 1 broedpaar in een nestkast aangetroffen met 5 eieren en zijn 5 jongen grootgebracht deze zijn ook alle vijf uitgevlogen. In 1983 is deze soort ook in een nestkast gesignaleerd.

Sijs

Alleen in voorjaar op trek overvliegende groepjes en ook fouragerend. Van 16-3 tot 9-4 waargenomen daarna niet meer.

Goudvink

Eénmaal gehoord (16-4) bij de Spanderslaan net buiten het inventarisatiegebied.

Vink

Broedvogel in een klein aantal 1-2. In het voorjaar is er nog doortrek en zijn er fouragerende groepjes waargenomen.

Ringmus

De Ringmus werd bij de inventarisatie noch gehoord noch gezien of deze soort nu aan het verdwijnen is in de Snip niet zeker te zeggen Voorgaande jaren was deze vogelsoort steeds als broedvogel in wisselend aantal; in de nestkasten aanwezig (zie nestkastenverslag)

Zwarte Kraai

Mogelijk 1 territorium. Werden steeds meerdere exx. gezien, meest fouragerend op naastgelegen weiland.

Ekster

Vele exemplaren aanwezig, er zijn veel nesten in de directe omgeving, in het bosgebied van De Snip is 1 nest gevonden mogelijk 2.

Vlaamse Gaai

Broedvogel met klein aantal 1-3, deze soort was steeds aanwezig op inventarisatiedagen.

VASTGESTELDE BROEDSELS IN DE CA 32 NESTKASTEN VAN DE SNIP

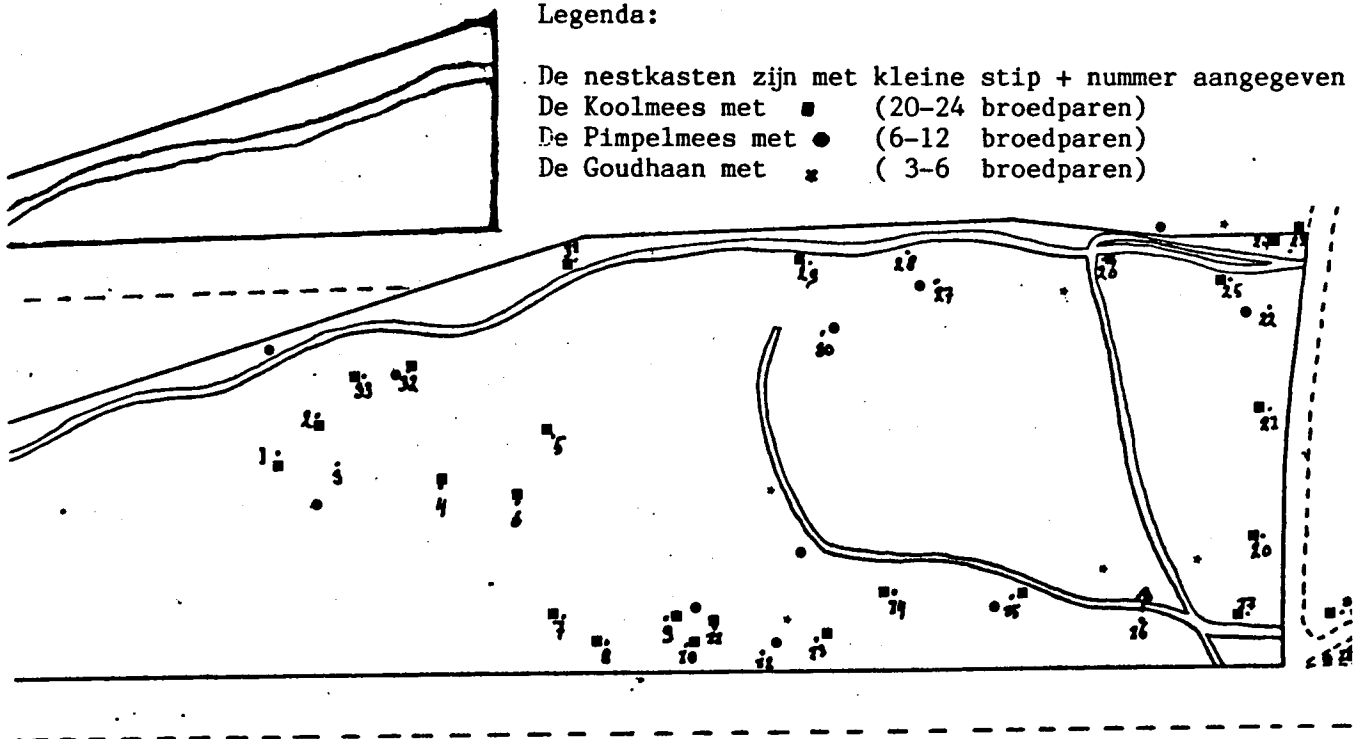
Soort	1979	1980	1981	1982
	1e + 2e broedsel	1e + 2e br.	1e + 2e br.	1e + 2e br.
Koolmees	13 + 4	20 + 5	17 + 5	16 + 11
Pimpelmees	1	2	3 + 1	4 + 1
Ringmus	4 + 3	1 + 1	2	6 + 2
Boomkruiper	1	-	-	-
Gekr. Roodstaart	-	-	1	-

Aan zoogdieren werden er in de Snip waargenomen: Konijn, Eekhoorn en muizen (niet gedetermineerd).

Van alle broedvoegls zijn territoriumkaarten opgesteld. Van de Koolmees, Pimpelmees en Goudhaan is een combinatiekaart in dit verslag weergegeven. De andere territoriumkaarten kunt U in het VWG archief vinden.

Legenda:

- De nestkasten zijn met kleine stip + nummer aangegeven
- De Koolmees met ■ (20-24 broedparen)
- De Pimpelmees met ● (6-12 broedparen)
- De Goudhaan met * (3-6 broedparen)

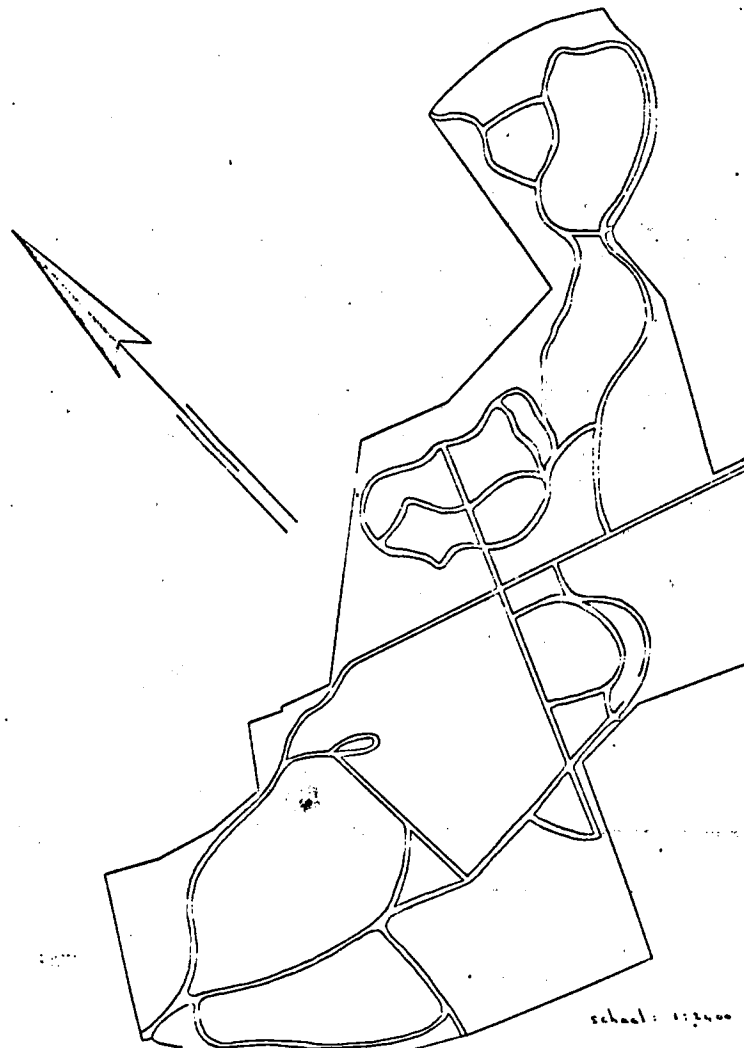
DE BROEDVOGEL BEVOLKING VAN OUD BUSSUM
Dick A. Jonkers

1. Inleiding

In het voorjaar van 1983 werden door twee leden van de Vogelwerkgroep het Gooi e.o., de heren A.G.H.W. Pluister en J. van Woersem broedvogelinventarisaties uitgevoerd op het landgoed Oud-Bussum. Het gebied is al eens eerder in 1970 geïnventariseerd t.b.v. de Avifauna van Midden-Nederland (Alleyn et al 1971). Het maakte toen deel uit van een groter geheel, waaruit de gegevens die op het landgoed betrekking hebben, niet verder achterhaald kunnen worden. De nu uitgevoerde inventarisatie heeft tot doel na te gaan welke soorten en aantallen broedvogels er op Oud-Bussum voorkomen. Het nu voorliggende verslag geeft de behaalde resultaten weer.

2. Ligging, oppervlakte, eigendom en beheer

Het terrein ligt aan de noordflank van het Gooi tussen een rij andere landgoederen omringd door Naarden, Bussum en Huizen. Het is te vinden op de topografische kaart 26C, coördinaten 141/477 en 142/477 (atlasblok 26-51). De totale oppervlakte van Oud-Bussum bedraagt ca. 31 ha, hiervan werd 13 ha geïnventariseerd. Eigenaar is de Staat der Nederlanden, beheerster van het geïnventariseerde deel is de Stichting Gooisch Natuurreservaat.

schaal: 1:2500

3. Biotoop beschrijving

Het geïnventariseerde deel is een gemengd loof/naaldbos met een voor landgoederen kenmerkend parkbos karakter. Dominante boomsoorten zijn in 1946 geplante douglassparren, lariks, uit 1925 stammende eiken en een perceel tsuga. Hoog en laag loofhout wisselt elkaar af, plaatselijk komen ook vrijveel lijsterbes en berken voor. Verder zijn er beukenlanen waarin mogelijkheden voor holenbroeders aanwezig zijn.

Een struikenlaag is er nauwelijks, wel zijn er op diverse plaatsen rhododendrons te vinden. Ondergroei waarin bodembroeders kunnen nestelen is in beperkte mate aanwezig. Verspreid zijn klimop, gele dove-netel en lelietjes van Dalen aan te treffen. Foerageermogelijkheden voor bijv. lijsterachtigen zijn er op het landgoed en in de omgeving in de vorm van gazons.

4. Inventarisatiemethode

Voor het inventariseren werd gebruik gemaakt van territoriumkartering. Deze methode houdt in dat een gebied vanaf één uur voor zonsopgang wordt doorkruist. Verder worden gespreid over het broedseizoen ook overdag en af en toe 's avondsbezoeken gebracht. Per bezoek worden alle vogels die zang en andere baltsactiviteiten vertonen op een kaart van het gebied ingetekend. Andere waarnemingen die worden genoteerd zijn vogels met nestmateriaal, toevallige nestvondsten en vogels met pas uitgevlogen jongen.

Totaal werden negen bezoeken aan het gebied gebracht waarvan vier in april, drie in mei en twee in juni. Op twee data werden twee inventarisatie rondes gemaakt, zodat het totaal aantal bezoeken elf bedraagt. Er werden drie bezoeken in de vroege ochtend, vijf in de loop van de ochtend en één avondbezoek gebracht.

5. Uitwerking en interpretatie van de veldgegevens

Voor elke waargenomen soort werd een aparte kaart gemaakt. Hierop werden de gegevens van de soort die bij elk bezoek werden genoteerd overgenomen. Vervolgens werd getracht territoria te onderscheiden. Als criterium werd aangehouden dat een soort tenminste drie keer met zang-of baltsactiviteiten op of rond dezelfde plaats moest zijn gezien of gehoord. Van vogels die met nestmateriaal sleepten, waarvan een nest werd gevonden of met uitgevlogen jongen hadden bij zo'n plaats werd zonder meer aangenomen dat zij daar genesteld hadden. De opgetelde aantallen territoria, nestvondsten e.d. vormen het totaal aantal broedparen van het gebied.

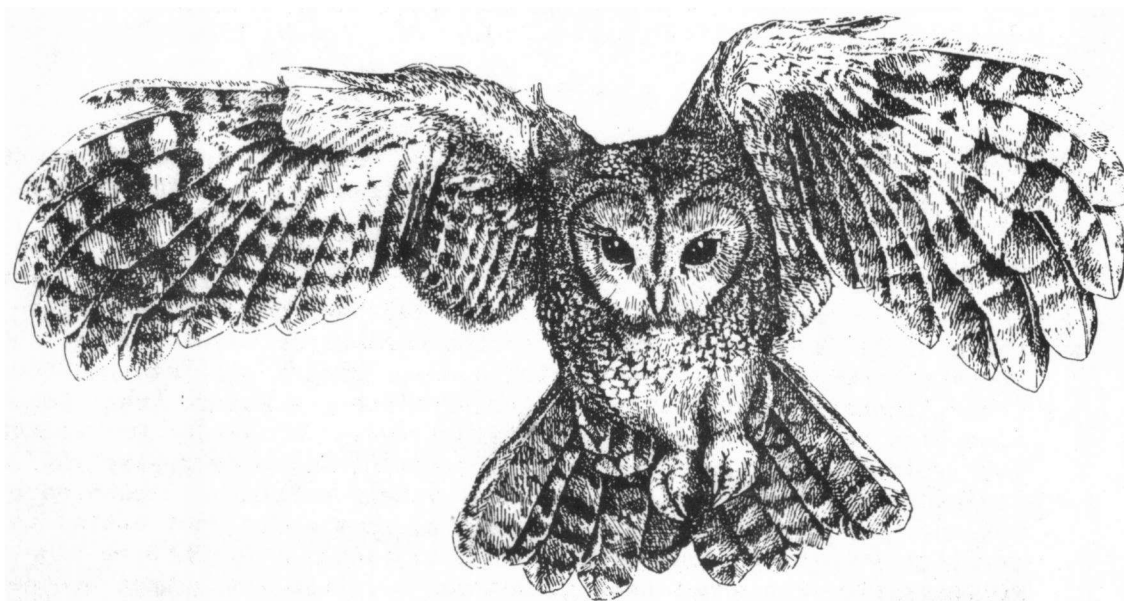
6. Resultaten

Aan de hand van de territoriumkaarten kon worden vastgesteld dat tenminste 27 verschillende vogelsoorten hun territorium cq. nest in het geïnventariseerde deel van Oud-Bussum hadden.

Bij de interpretatie van de "broedvogellijst" moet er rekening mee worden gehouden dat het werkelijke aantal broedende soorten vermoedelijk iets groter zal zijn geweest. Er werden nl. in februari en maart geen inventarisaties uitgevoerd. De overige bezoeken vertoonden weinig spreiding en lagen sterk geconcentreerd rond eind april/begin mei. Soorten als Fazant, Groene Specht, Grote Lijster, Grauwe Vliegenvanger, Kuifmees en Zwarte Kraai komen hierdoor misschien ten onrechte niet op de lijst voor. Zij werden wel waargenomen maar voldeden niet aan de gestelde criteria. De concentratie van bezoeken in bepaalde periode en het kleine aantal vroege ochtend bezoeken veroorzaakt ook nog een ander effect. Van een aantal soorten zal het aantal vastgestelde territoria zeker te laag zijn. Vooral bij de lijsterachtigen zijn vroeg/inventarisaties van groot belang. Wanneer we de in nestkasten broedende vogels even buiten beschouwing laten, blijkt dat het aantal holen of halfholenbroeders de helft van het totale aantal broedparen uitmaakt. Hiermee wordt het belang van de op het landgoed aanwezige natuurlijke holtes duidelijk onderstreept.

6- Bespreking van de vastgestelde territoria van enkele soorten

1. Holenduif: Deze soort is goed vertegenwoordigd en ondervindt kennelijk nog geen concurrentie van Spreeuwen en Kauwen.
2. Houtduif: Hiervan is het aantal mogelijk iets te laag. In dichte bosperceeltjes kunnen paren zo dicht bij elkaar nestelen dat de territoria bijna niet te onderscheiden zijn.
4. Grote Bonte Specht: Een hoge dichtheid voor een soort die in overeenkomstige landgoederen meestal in lagere dichtheden voorkomt.
6. Heggemus: Door het ontbreken van inventarisaties in maart is het aantal territoria van deze soort vrijwel zeker te laag.
7. Zanglijster: Idem voor deze soort drukt bovendien het kleine aantal vroege ochtend inventarisaties zwaar.
8. Merel: Mogelijk is door boven genoemde oorzaken ook hiervan het aantal nog te laag.
18. Koolmees: Op het landgoed hangen 40 nestkasten, waarvan er 18 voor het eerste broedsel door Koolmezen werden bewoond.
Bij de inventarisatie werden 12 territoria vastgesteld. De oorzaak van de verschillen ligt enerzijds bij het late begin van de inventarisaties toen de mezen al aan het broeden waren en anderzijds bij de hoge nestkastdichtheid waardoor territoria, bij een, moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn.
19. Pimpelmees: In de kasten werden 11 paar met eerste broedsels gevonden, bij de kartering 6 territoria.
22. Boomklever: Van deze soort broedde slechts één in een nestkast, de overigen in natuurlijke holten.

6-2. Vastgestelde territoria en dichtheden per 10ha van vogels op Oud-Busum

Aantal territoria	Dichtheden per 10ha in paren
1 Holenduif 9	6,9
2 Houtduif 7	5,4
3 Bosuil 1	0,8
4 Grote Bonte Specht 3	2,3
5 Winterkoning 8	6,1
6 Heggenus 1	0,8
7 Zanglijster 1	0,8
8 Merel 13	10
9 Gekraagderoodstaart 1	0,8
10 Roodborst 11	8,5
11 Zwartkop 6	4,6
12 Tuinfluiter 2	1,5
13 Fitis 2	1,5
14 Tjiftjaf 4	3,1
15 Fluiter 1	0,8
16 Goudhaan 2	1,5
17 Bonte Vliegenvanger 1	0,8
18 Koolmees 12	9,2
19 Pimpelmees 6	4,6
20 Zwartemees 1	0,8
21 Glanskopmees 2	1,5
22 Boomklever 4	3,1
23 Boomkruiper 1	0,8
24 Vink 4	3,1
25 Spreeuw 7	5,4
26 Kauw 6	4,6
27 Vlaamse Gaai 1	0,8
Totaal aantal 117	Gemiddelde dichtheid van alle broedende paren 90 paar/10ha

6-3. Lijst van overige waargenomen vogelsoorten

1. Fazant: 3-6 op twee verschillende plaatsen een mn.. Mogelijk broedvogel.
 2. Groene Specht: 3-6 lex.
 3. Grote Lijster: 3-6 lex.
 4. Grauwe Vliegenvanger: 3-6 lex.
 5. Kuifmees: 3-6 lex.
 6. Zwarte Kraai: 3-5 op drie verschillende plaatsen lex. en op 3-6 lex.
 7. Buizerd: 3-6 lex. richting west vliegend.
- Andere waarnemingen: 8-6 2 eekhoorns. Een beuk met Rosse vleermuis

7. Samenvatting

In 1983 is van het landgoed Oud-Bussum 13ha op broedvogels geïnventariseerd. Totaal werd het voorkomen van 27 broedvogelssorten geconstateerd. De helft van het aantal paren bestond uit holenbroeders.

8. Literatuur

Alleyn. F.A et al 1971. De Avifauna van Midden Nederland. Van Gorcum en Comp. Assen.

ONTVANGEN LITERATUUR

Samenstelling: Leny Reddingius

- ARGUS, St. Kritisch Faunabeheer, jrg 8 no 3, aug. 1983:
Nieuwe heersers, nieuwe wetten (art. over een ruim 20 jaar durende studie aan een populatie roofvogels: predator-prooi relaties, (L.R.) ./Ekologie en faunabeheer / Varkenspeet bedreigt Veluwe zwijnen / Sint Hubertus en de missen.
- CULTUURRIJPE, RIJP, jrg 19 no 9, okt. 1983:
Botulisme trof Oostvaardersplassen / Een vreemdeling in Flevolands wateren (Chinese wolhandkrab, L.R. .
- Idem, jrg 19 no 10, nov. 1983:
DC op de bres voor de Markerwaard.
- FICEDULA, Twentse VWG, jrg 12 no 3, okt. 1983:
Roodborsttapuit broedt op vliegbasis / Kwartels in Twente in de periode 1981 - 1983 / Verslag 7e ringseizoen (1982/1983) Ringstation Overdinkel / Nestkastverslag IVN Losser 1983 (met tekening van een Kerkuiltenkast, LR).
- DE FITIS, VWG Haarlem, jrg 19 no 5, 1983:
Natuurbescherming en de VWG Haarlem / Vogelslachtoffers door alternatieve energie? / Meeuwenaapplaatsen in Zuid-Kennemerland / Blauwe Reigerkolonies in Zuid-Kennemerland in 1983 / Nestkastenverslag stootvogels en uilen 1983.
- DE GIERZWALUW, KNNV/VWG A'dam, jrg 21 no 3, 1983:
DIOKINE, Volgermeer, Diemerziedijk...../ Een Portlandica Noordse Stern in Aziëhaven / Roofvogels van de Lange Bretten e.o. in 1983.
- DE GRASPIEPER, Samenw. VWG's NH, jrg 3 no 3, okt. 1983:
De Houtsnip / Wat is er met de Klapekster gebeurd? / Fourageervluchten van de Lepelaars van het Zwanenwater - onderzoek naar de ritmiek, het patroon en de richting ervan.
- DE GRUTTER, Vogelbeschermingswacht "Zaantreek", jrg 7 no 5, okt. 1983:
Dit is een jubileumnummer, geheel gewijd aan het 40-jarig bestaan van de Vogelbeschermingswacht.
- DE KLEINE RATELAAR, IVN afd. Gooi e.o., jrg 5 no 4, sept. 1983:
Natuureducatie op lagere scholen. Wat doet de gemeente Bussum?
- KNIPSELKRANT, St. Kritisch Faunabeheer, jrg 8 no's 1, 3 en 4, 1983:
Een verzameling krantenknipsels betrekking hebbende op het jachtgebeuren (vnl. in Nederland).
- DE KRUISBEK, Vogelwacht Utrecht, jrg 26 no 5, okt. 1983:
Voorbereiding, achtergronden en nabeschuiving van de excursie naar het Hasbruch en omgeving / Opheffing van de sluiting van het visseizoen en de effecten op de natuur / Watervogeltellingen Bijkker- en Muldernauw in de winter van 1982/1983.
- IN DE KIJKER, World Wildlife Rangers Gooi e.o., jrg 5 no 5, sept. 1983:
Libellen, deel V: De Beekster en de Wilgenjuffer.
- MEERKOL, NJN, distr. 5, jrg 50 no 5, 1983:
Algemeen verslag DB 1982-1983.
- MENS EN NATUUR, IVN, jrg 33 no 3/4, zomer 1982:
Plankzeilen contra watervogels.
- Idem, jrg 33 no 5, okt. 1982:
Zure regen, wat is dat? / Kortenhoeve en andere gifbelten.
- Idem, jrg 33 no 6, dec. 1982:
Tropische regenwouden, hoe lang nog?
- Idem, jrg 34 no 1, febr/mrt 1983.
- Idem, jrg 34 no 3, zomer 1983:
Een special over schoolbiologie.
- Idem, jrg 34 no 4, herfst 1983.
- DE MOURIK, VWG Rijk van Nijmegen, jrg 9 no 3, 1983:
Rivierentellingen jan. 1983 / Ganzen.
- NATUURERHOUD, Natuuraanbidders, jrg 14 no 3, aug. 1983:
Mieren en mensen / Water als bloed in het landschap / Natuuraanbidders buigt zich over het bosbeheer.
- Idem, jrg 14 no 4, nov. 1983:
De achterhoek, land van beken, boeren en bolle essen / Een complete samenleving onder je voetzool.
- NATUUR EN MILIEU, St. Natuur en Milieu, jrg 7 no 11, nov. 1983:
De Otter in Nederland bedreigd / Zeehondjacht niet geschikt als economische peiler.

PERKETUTTER, NJM afd. Hilversum, jrg 12 no 7, 1983:

Verslag broedvogelinventarisatie Hilverbeek 1983 / Het Heidehaantje.

HET UILSKUIKEN, Vogelwacht Delft e.o.; jrg 2, mei 1983.

't VOGELAARTJE, jrg 1 no 1, nov/dec 1983:

Een nieuw jeugdtijdschrift van de Ned. Ver. tot Bescherming van Vogels.
Roefvogels in de Kijker / Vogels om je heen / Opzoek met de Roek / Vogelaartjes
aan het woord / Ken je vogels: Huismus en Ringmus / Langs de rivier.
Een aantrekkelijk tijdschriftje, dat aan jeugdleden van Vogelbescherming (tot 16
jaar f 15,-) 6x per jaar wordt toegezonden (L.R.).

HET VOGELJAAR, St. Het Vogeljaar, jrg 31 no 4, aug. 1983:

De Purperreiger in Nederland in de jaren 1980 t/m 1982 / De trek van de Kraanvogel
in de jaren 1978 t/m 1982 over Nederland ten noorden van de Waal / Over tellingen,
fouten en afronden / Reactie op: wat betekenen vrije vogelreservaten voor de vogels?

VOGELS, Vogelbescherming, jrg 3 no 18, nov/dec 1983:

De Keep / Nomaden (de Velduil, L.R.) / Wetlands in West-Afrika: belangrijk voor
Nederland / Steppenarend / Roofvogels en prooidieren / Arctische steltlopers / De
Rietgans / Stop Snippenjacht.

IN VOGELVLUCHT, Vogelstudiegroep Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, jrg 6 no 3, okt.
1983:

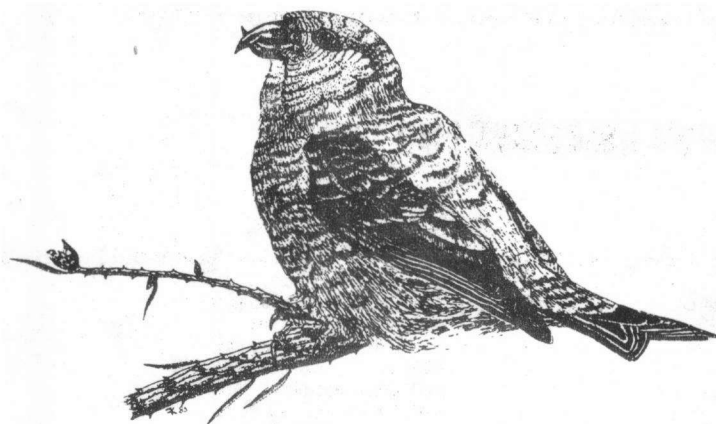
De Boomleuwerik te Brunssum in 1983 / Kraaienslaaptrek / Kruisbekken in Berg en
Terblijt / De Zwarte Ooievaar in de Benelux / Baardgrasmus te Voerendaal / Matte
meimaand van 1983 was niet gunstig voor onze zwaluwen.

VELDWAARNEMINGEN

Samengesteld door Jos de Jonge ('t Gooi) en Ger Blok (Zuidelijk Flevoland)

Georde Fuut	3ad+4juv.	25-06	Hilversum Wasmeer	PP/LH
Dodaars	7	20-09	Naarderbos	EL
"	18	05-10	Plas Naarderbos	JV
Roerdomp	1	23-09	Stichtse Brug	EL/JMk
Purperreiger	2	21-09	Eempolder Z en N	AP/mO/GR
Lepe-laar	4	18-09	Stichtse Brug	EL
Kleine Zwaan	161	28-10	IJmeer Muiderberg	JG
Grauwe Gans	+60	21-09	Loenderveense Plas	EL
Rietgans	2	30-09	Stichtse Brug	EL/JV
Pijlstaart	5	18-09	" "	EL
"	1	20-09	Slikveld Hollandse Brug	EL
Buizerd	2	04-10	Hoorneboeg Hilversum	EL/FH
Ruigpootbuizerd	1	02-10	W. v. Naardermeer	IW/AVh
Wespendief	1	30-09	Stichtse Brug	EL/JV
Havik	1	14-09	Moleneind Kortenhoef	AV
"	1mn.	06-10	Zuiderheide	EL
Sperwer	3	06-10	Laardervasmeer	ND
Visarend	1	02-10	Stichtse Brug	EL
Boomvalk	1vr.	14-09	Amsterdamse Waterleiding Plas	EL
"	1	20-09	Stichtse Brug	EL
Smelleken	1	23-09	" "	EL/JMk
"	2	30-09	" "	EL/JV
Patrijs	5	14-10	Bluk Zuiderheide	LH/JRe
Waterral	1dood	21-09	Bloklaan Loosdrecht	EL
"	1	04-10	Stichtse Brug	EL
Bontbekplevier	1	20-09	" "	EL
Zilverplevier	1	28-09	" "	EL
"	3	04-10	" "	EL/JV
Goudplevier	7	30-09	" "	EL/JV
Wulp	830	04-10	" "	(slaapplaats) EL
Regenwulp	1	04-10	" "	(bij wulpen) EL
Oeverloper	4	30-09	" "	EL/JV
"	1	04-10	" "	EL
Witgatje	2	20-09	Slikveld Hollands Brug	EL
"	1	23-09	Stichtse Brug	EL/JMk
Bosruiter	1	04-10	" "	EL/JV
Zwarte Ruiter	1	20-09	Naarderbos	EL
Bonte Strandloper	20	30-09	Stichtse Brug (10 in zomerkleed op 't slik, 10 in winterkleed op 't strand)	EL/JV
Kleine Strandloper	20	30-09	Stichtse Brug, strand	EL/JV
Drieteenstrandloper	3	23-09	" "	EL/JMk
Kluut	9	20-09	Slikveldje Hollands Brug	JG
Kokmeeuw	1000-1200	29-09	Hoorneboeg Hilversum.	EL

Grote Stern	3	31-07	Stichtse Brug	EL
" "	1	07-08	Huizerpier	EL
" "	2	10-08	Stichtse Brug	EL
Ransuil	1	07-11	Hoorneboeg Hilversum	MH
Velduil	1	29-09	Hoorneboeg Hilversum	EL
Ijsvogel	1	24-09	Kalkterreintje bij Crailoo Hilversum	EL/NJN
Groene Specht	1	24-09	" " " "	EL/NJN
Boomleeuwerik	2	23-05	Zuiderheide Hilversum	PP
Gele Kwikstaart	2	04-10	Stichtse Brug	EL/JV
Grote Gele Kwikstaart	5	28-09	Gooiergracht Blaricum	EL
" " "	1	02-10	Stichtse Brug	EL
Notenkraker	1	06-10	Laarder Wasmeer	ND
Roek.	1	28-09	Brinklaan Bussum	EL
"	2	28-09	Gooiergracht Blaricum	EL
Bonte Vliegenvanger	2mn.	23-09	Stichtse Brug	EL/JMk
Paapje	6	21-09	Eempolder N+Z	AP/mO/GR
"	2	23-09	Stichtse Brug	EL/JMk
Roodborsttapuit	1mn.	06-10	Zuiderheide 't Bluk	EL/ND
Gekraagde Roodstaart	6	23-09	Stichtse Brug	EL/JMk
Grote Lijster	4	06-10	Laarder Wasmeer	ND
Kramsvogel	20	18-09	Hollandse Brug Muiderberg	EL

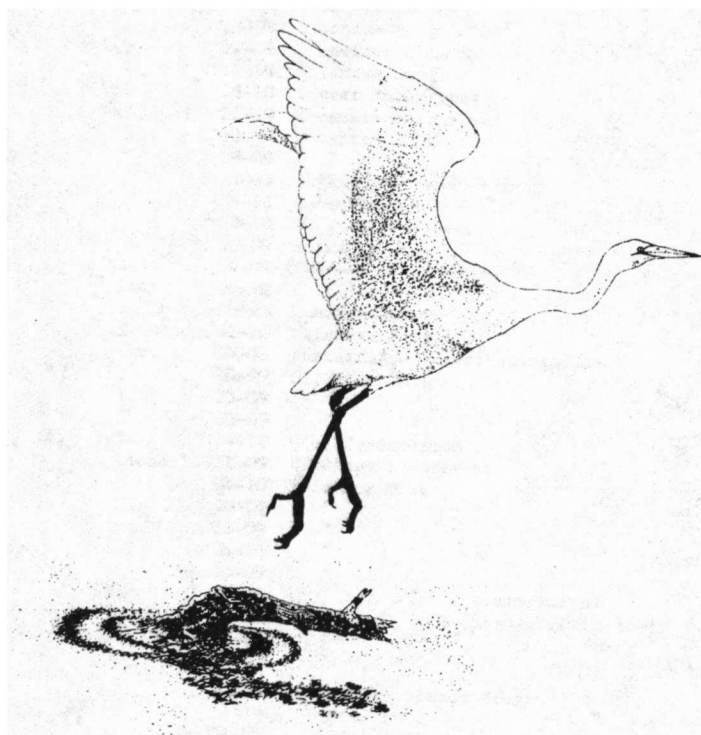
Kramsvogel	25	20-09	Naarderbos	EL
Baardmannetje	23	04-10	Stichtse Brug	EL/JV
Kruisbek	+ 15-25	15-2-09	Groeneveld Baarn	RP
"	+ 12	26-09	Omg. Manege Sparrelaan Hilversum	AL
"	25	01-10	Oud Naarden	IW
"	10	02-10	Oud Bussummer heide	IW
"	35&40	07-10	Boombergbuurt Hilversum	EL
"	+25	12-10	Pinetum Bleydenstein Hilversum	MH/ALe/ABv

Met dank aan de waarnemers die inzonden:

ABV - A. Burema	mO - Mevr. Oudendal
ND - N. Dwars	AP - A. Pluister
JG - J.W. v. Galensloot	PP - P. v.d. Poel
FH - F. Haak	RP - R. v. Poelgeest
LH - L. v. 't Hoff	GR - G. Rieken
MH - M. Hinterding	JRe - Johanna Rensebrink
AL - A. de Later	AV - A. Vermeule
ALe - A. Legters	AVh - A. Verhey
EL - E. Lam	JV - J. Verhey
JMk - J. Mekel	IW - I. v. Woersem
NJN - NJN afd. Hilversum	

Waarnemingen uit de Flevo-polders

Roodkeelduiker	1	12-02	Lelystadhaven	FM
Roodhalsfuut	1	16-08	Bovenwater	FM
Grote Zilverreiger	3-4	27-09	Knardijk	FM/RdB
Indische gans	2	20-11	Eind Kotterweg	GB/HB
Nijlgans	3	23-05	Hut Knardijk	RvdA/IK
Krooneend	1pr.	23-05	Oostvaardersdijk/Knardijk	RvdA/IK
Eider	3mn-lad.	27-11	Blocq. v. Kuffeler	GB/JB
IJseend	1	23-01	Oostvaardersdijk	PJ/FM
Middelste Zaagbek	1vr.	27-11	Blocq v. Kuffeler	GB/JB
Visarend	1	27-08	Keersluisplas	FM
Zeearend	1	12-02	Knardijk	FM
Havik	1	23-08	Hut Knardijk	FM/RdB
Slechtvalk	1	05-02	Oostvaardersdijk	RdB/EJS
Roodpootvalk	1	23-08	Hut Knardijk	RdB/FM
Poelruiter	1	16-08	Hut Knardijk	FM/RdB
Dwergmeeuw	lad.	27-11	Blocq v. Kuffeler	GB/JB
Zwartkopmeeuw	1(dood)	12-06	Blocq v. Kuffeler	FM/RdB
Grote Stern	3	17-08	Oostvaardersdijk	FM/RdB
Witvleugelstern	1	06-08	Hut Knardijk	FM/RdB
Zeekoet	1	27-11	Blocq v. Kuffeler	GB/JB
Waterpieper	?	14-02	Flevopolder ?	FM/?
Grote Gele Kwikstaart	4	25-09	Telpost Hollandse Brug	GB/JB/e.a.
Klapekster	1	05-11	Almere-Buiten	AW
Grote Karekiet	4pr.	14-05	Oostvaardersdijk	EL
Sneeuwgorst	3	27-11	Lelystad-Haven	GB/JB
FM	- Frank Majoor		IK	- Inge Karsemeijer
RdB	- Roelof de Beer		JB	- Jan Boshuizen sr.
GB	- Ger Blok		PJ	- Patrick Jansen
HB	- Hans Bakels		EJS	- Ernst-Jan Stroes
RvdA	- Rick van den Akker		AW	- Ton Walraven
EL	- Erik Lam			

HIER HAD UW VERHAAL KUNNEN STAAN

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : H.Hardon, Dotterbloemlaan 39, Baarn, tel.02154-18804
Sekretaris : P.Dieperink, Wagenstraat 19, Utrecht, tel.030-520491
Peningmeester: L.Mudde, Slauerhoffstraat 6, Weesp, tel. 02940-11683
Ledenadministratie: F.van Klaveren, Berkenhof 3, Kortenhoef, tel.035-61426

Kontakt personen

Avifauna : R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, Ankeveen, tel.035-62641
Eempolders : R.A.Kole, R.Jacobsstraat 28, Bunschoten, tel.03499-2303
Nestkasten : J.Mekel, Siriusstraat 23, Hilversum, tel.035-858955
H.W.de Soete, G.v.Amstelstraat 410, Hilversum, tel.035-10834
Propaganda : H.W.de Soete, G.v.Amstelstraat 410, Hilversum, tel.035-10834
Vogelcursus :
contr.Vogelwet: R.G.Moolenbeek, (zie boven)
Korhaan : A.Stoker, Gabriëlgaarde 42, Kortenhoef, tel.035-62478
Vogelasyl : B.van Ingen, J.v.Schimmelstraat 6, Naarden, tel. 02159-45658
Z.Flevoland : G.Blok, Schapenmeent 109, Almere- Haven, tel.03240-16101
Excursies : J.J.M.Hardon-van Velsen, Dotterbloemlaan 39, Baarn
tel.02154-18804
Ringonderzoek :

Inzenden waarnemingskaartjes

J.de Jonge, van Brakellaan 26, Hilversum, tel.035-17672

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G.Moolenbeek
Bussum/Naarden : L.Reddingius, Gr.W. de Oudelaan 22, tel.02159-42508
Hilversum : J.de Jonge

Contributie : f20,- per jaar, huisgenootlid f7,50, Vogeljaar f17,60

Gironummer : 2529179 t.n.v. penn. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Slauerhoffstraat 6, 1382 RR Weesp